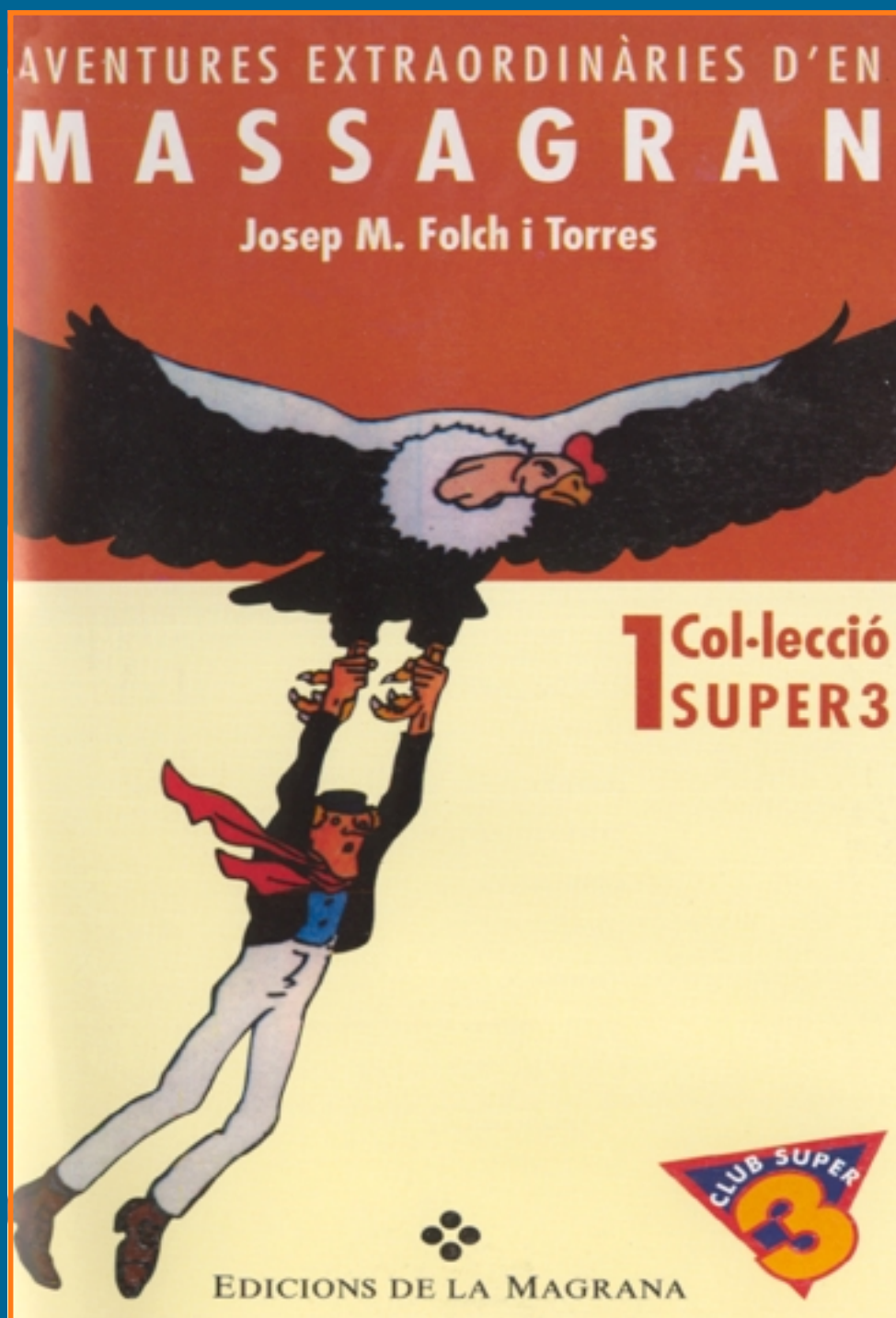

LES AVENTURES D'EN MASSAGRAN

Guia didàctica

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

FITXA TÈCNICA

Títol original de la sèrie: Aventures extraordinàries d'en Massagran

Nacionalitat: Catalana

Director: Vladímir Sakov i Aleksandr Tatarski

Producció: Televisió de Catalunya, SA

Durada: 30 a 40 minuts

Basada en l'obra de Ramon Folch i Camarasa i Josep M. Madorell

A QUI ES POT ADREÇAR

ESO, postobligatòria.

SINOPSI ARGUMENTAL

Massagran és un personatge d'esperit lliure i aventurer. El seu afany irrefrenable per conèixer món el porta als indrets més exòtics i insospitats. Amb el seu enginy és capaç de sortir-se'n de les situacions més inversemblants. Amb vocació de pare pedaç se serveix sovint de la superioritat de l'home blanc occidental per desfer tota mena d'emboïcs. Fidel als seus amics, defensa valors de llibertat i tolerància.

TEMA PRINCIPAL I POSSIBLES SUBTEMES QUE PLANTEJA LA PEL·LÍCULA

El tema principal de la pel·lícula són les peripècies d'en Massagran. Es tracta d'un heroi desmanegat i volenterós que soluciona tots els problemes de forma enginyosa. En Massagran no es desanima mai davant de les dificultats i ofereix un model positiu de comportament.

Massagran recull també les concepcions eurocèntriques que justifiquen el colonialisme. Les aventures se situen en uns països primitius que encara no han estat culturitzats per occident i que són netament inferiors en tots els aspectes.

Els diferents episodis ens permeten analitzar l'estructura de les narracions d'aventures i valorar la tècnica que s'utilitza per crear interès i dinamitzar la narració.

La versió en vídeo ens permet estudiar la tècnica dels dibuixos animats, les escales de plans i recursos expressius que s'utilitzen.

OBJECTIUS FORMATIUS QUE ES PODEN ASSOLIR

- Sobre els continguts ens podem plantejar diferents eixos de debat:

Són necessaris els herois? La solució dels problemes d'un individu o una comunitat han de venir sempre de fora? Hi ha individus amb una neta superioritat sobre els altres? Els herois altruistes existeixen realment? N'hi ha prou amb la voluntat i l'enginy per vèncer totes les dificultats? Hi ha un ordre o una tendència natural que fa que les coses acabin bé?

Hi ha d'haver una jerarquia entre les persones? Determinats personatges només poden ser col·laboradors de l'heroi?, no poden tenir iniciativa pròpia i autònoma? Quin és el paper de les dones en les aventures de Massagran?

- Sobre les concepcions colonialistes es pot analitzar i debatre sobre diversos punts:

Per què totes les cultures foranes se'ns presenten com estranyes, curioses o estrambòtiques? No som nosaltres els curiosos estrambòtics per a ells? Hi ha algun valor, costum o saviesa que ens pugui ser útil en les cultures suposadament inferiors o tècnicament menys avançades? Els podem donar lliçons de com organitzar la seva vida o la seva societat?

Quines relacions es poden plantejar entre els països amb més cultura tecnològica i els menys desenvolupats?

- Des del punt de vista plàstic es pot valorar la qualitat de les animacions observant:

Si augmentés el nombre de fotogrames dibuixats per segon augmentaria la qualitat dels moviments?

Si es canvia la coloració dels dibuixos quins efectes s'obtenen? Valorar-ho amb variacions sobre paper dels personatges i decorats.

El tipus de moviment dels dibuixos és el més adequat per donar fluïdesa a les accions dels personatges?

Com ajuda la banda de so a situar-nos en un context?

De quina manera afecta la música el ritme narratiu?

Com són els diàlegs que s'empren?

- Quant als valors es pot analitzar quines prioritats s'estableixen:

Pau/Guerra

Solidaritat/Individualisme

Submissió/Llibertat

Conformisme/Inconformisme

Desinterès/Curiositat

Masclisme/Feminisme

Valor temerari/Covardia

Acció/Reflexió

Egoisme/Generositat

Intolerància/Tolerància

CONTINGUTS QUE ES PODEN TREBALLAR I RELACIÓ AMB LES ÀREES

Llengua i Literatura

Les narracions d'aventures. La narrativa juvenil situada en països llunyans (Salgari, Kipling...). La visió literària d'occident dels països colonitzats durant els segles XIX i XX.

La relació entre literatura, còmic i dibuix animat.

Els personatges i les seves característiques. L'estil narratiu.

Les cultures no europees i les seves creacions literàries i poètiques.

Geografia i Història

Massagran fou creat per Josep Maria Folch i Torres el 1910 i recull els tòpics ideològics del moment. El seu visionat ens permet introduir diversos temes:

El desenvolupament dels imperis colonials. Els països colonitzats. Les formes de dominació: militars, polítiques i culturals. Les relacions d'intercanvi amb el tercer món. El procés de descolonització. Els conflictes socials i econòmics amb els països independitzats de les colònies.

Ciència i tècnica

Descriure els camps científics en què Massagran es mostra superior: química, física, tecnologia...

Ideologia i valors

Es poden tractar temes com el lideratge, els herois salvadors i excepcionals.

Es pot ampliar el tema buscant la comparació amb altres personatges de ficció com:

- Tarzan: L'heroi blanc que es mostra superior en un medi que no seria el seu.

- Tintin: Pare pedaç en països «exòtics» on sempre és superior pel seu enginy, lògica i tècnica.
- Babar: Salvat i format a la metròpoli es converteix en un governant africà ben vist per la metròpoli. (Segons un model superat per la realitat).
- Astèrix i Obèlix: Antiimperialistes xovinistes i simpàtics produïts per una cultura totalment romanitzada.
- Sandokan: Anticolonista.

ACTIVITATS I METODOLOGIA

Es farà un visionat del segon capítol i es proposarà als alumnes formar grups de treball per formar informació sobre:

L'autor de Massagran i la seva època.

El colonialisme en l'època en què va néixer.

Les tècniques de l'animació.

Els grans exploradors i la literatura. Altres referents literaris i artístics.

Moments de la narració en què es demostra que els valors i la tècnica dels blancs són superiors.

Els llibres de text de començament de segle i la seva visió del colonialisme.

Els alumnes, per grups, podran consultar el capítol que han vist i la resta per tal de realitzar el seu treball. També es facilitaran les cintes si cal veure-les a casa i omplir els qüestionaris que s'hagin fet segons la finalitat de cada grup.

Convé disposar d'un magnetoscopi que permeti passar imatge per imatge i tingui una bona pausa. Aquest requisit és indispensable per analitzar com es realitza el muntatge per plans i altres recursos expressius (transformacions, encadenats, etc.).

El conjunt dels treballs es presentarà a la resta de la classe i s'il·lustrarà amb fragments de la cinta especialment seleccionats i, si és possible, muntats expressament.

Finalment es valorarà quina és la resolució dels conflictes i què els passa als que han estat dolents.

Com activitat complementària es poden utilitzar documentals i programes de televisió sobre el colonialisme o bé les pel·lícules sobre Gandhi, Mandela, etc.

Què passa

Es farà un resum breu de les parts de cada capítol i es buscarà un fotograma o fotogrames que el resumeixin:

Exemple: Descripció de la família d'en Massagran i la seva infantesa.

Es pot fer un resum, tipus auca, copiant el dibuix o mitjançant un muntatge de vídeo congelant la imatge i posant-hi una nova veu en off.

A qui passa

Es farà una llista dels personatges principals de cada capítol i es definirà el seu caràcter i el seu comportament.

Es definirà qui són els bons i qui són els dolents i per què.

Ramon Sala